

TRYGGHETSPLAN

LIKABEHANDLINGSPLAN
OCH
PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE
BEHANDLING

Gällande vuxna och elever
i **VASASKOLAN**

2018-2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Vår vision.....	3
Bakgrund	3
Tydliga roller	4
Information om trygghetsarbetet.....	5
Elevers delaktighet i trygghetsarbetet.....	6
Elevers rättighet till stöd när hon/han känner sig kränkt.	6
Kartläggning och nulägesanalys	7
Mål och konkreta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter	7
Kön.....	7
Könsövergripande identitet eller uttryck	8
Etnisk tillhörighet.....	8
Religion eller annan trosuppfattning.....	9
Funktionshinder	9
Sexuell läggning.....	10
Ålder	10
Förebygga kränkande behandling	10
Upptäcka och anmäla.....	10
Utredning, åtgärder, dokumentation mm	11
Uppföljning och utvärdering av trygghetsplanen	12
Resultat av uppföljning och utvärdering.....	12

Vår vision

På vår skola ska ingen bli mobbad, diskriminerad, trakasserad eller utsatt för annan kränkande behandling. Vasaskolans verksamhet ska genomsyras av en öppenhet och en tillåtande anda där varje individ upplever sig vara bemött på lika villkor med intresse och uppskattning.

Bakgrund

Från och med 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i: *Diskrimineringslag 2008:567 6 kap. i Skollagen (2010:800).*

Enligt Diskrimineringslag 2008:567 3 kap. Ska en utbildningsgivare genomföra aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lag (2016:828). Samma kapitel 2 § säger att arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att,

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1–3. Lag (2016:828).

3 § i samma kapitel säger dessutom att arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska vidare tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Lag (2016:828).

Enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska skolan upprätta en plan mot kränkande behandling vilken ska följas upp och ses över *under medverkan av barnen eller eleverna* vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (Förordning (2011:681).

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Att främja likabehandling handlar bland annat om att skaffa sig kunskaper kring varje specifik diskrimineringsgrund och vad som utgör kränkande behandling.

Trygghetsplanen omfattar plan för kränkande behandling och likabehandlingsplan.

Direkt diskriminering: Innebär att personen blir orättvist behandlad eller missgynnad på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, ålder eller könsövergripande uttryck.

Indirekt diskriminering: Tillämpandet av en bestämmelse som får diskriminerande effekt.

Trakasserier: Om någon uppträder kränkande mot person på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, ålder eller könsöverskridande uttryck.

Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en persons värdighet, exempelvis våld eller hot. Andra exempel på kränkande behandling är nedsättande ryktesspridning, förlöjligande eller utfrysning. Kränkningar kan ske på olika sätt. Det kan vara att du upprepade gånger blir retad för hur du ser ut, att du är annorlunda eller att du är blyg eller att du utsätts för att någon lägger ut eller sprider något om dig på nätet, t ex via sociala medier.

Annan kränkande behandling kan också vara tyst genom att du inte får vara med eller att andra himlar med ögonen när andra personer säger något. Det finns kränkningar som är brottsliga handlingar, såsom olaga hot, misshandel och ofredande.

Mobbing är en annan kränkande behandling.

Det finns vidare beteenden som av en person kan uppfattas som kränkande men som är en befogad tillrättvisning som har till syfte att upprätthålla ordning och god miljö. Detta är inte förbjudet enligt barn- och elevskyddslagen.

Personerna får inte utsättas för repressalier på grund av att de anmält eller påtalat att någon har handlat i strid mot lagen eller medverkat i någon utredning enligt denna lag.

För anställd personal gäller även Arbetsmiljölagen 3 kap 2§:

Arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall.

Tydliga roller

Huvudmans ansvar

Hedemora kommun är ansvarig för att det upprättas en plan för de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av personer och att dessa genomförs.

Vidare är Hedemora kommun ansvarig för att personalen fullgör sina skyldigheter enligt lagen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheter kring anmäld kränkning.

Rektors ansvar

Att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Se till att all personal, barn/elever och vårdnadshavare känner till Trygghetsplanen och att diskriminering, trakasserier, och annan kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten.

Att beslutade åtgärder/aktiviteter genomförs.

En rektor, eller annan person som rektor delegerar uppdraget till, som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling *är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.*

Årligen upprätta, utvärdera och utveckla en trygghetsplan i samverkan med personal och *elever*, samt informera vårdnadshavare.

Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder.

Utreda ärendet samt i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Personalens ansvar

Följa trygghetsplanen.

Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder.

Vid kännedom om att någon blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten eller via sociala medier, anmäla detta till rektorn.

Barn och elevers informella ansvar

Berätta för vuxen om misstänkt kränkande behandling

Bemöta andra elever på ett respektfullt sätt, både i skolan och på sociala medier.

Vårdnadshavarens informella ansvar

Att berätta för skolan om misstankar finns om att kränkande behandling förekommer som påverkar elevs skolgång och att agera utifrån den information man får från skolan.

I de fall problemen inte löses av verksamheten kan elev/vårdnadshavare/personal vända sig till:

Barn-och elevombudsmannen beo@skolinspektionen.se

Skolinspektionen www.skolinspektionen.se

Diskrimineringsombudsmannen DO, do@do.se www.do.se

eller facklig företrädare om det gäller personal som är utsatt.

Information om trygghetsarbetet

Mål: Alla anställda, elever och vårdnadshavare ska få information om trygghetsplanen och de lagar som ligger till grund för planen.

Aktiviteter för att nå målen:

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Rektor, tillsammans med annan personal från trygghetsgruppen går igenom trygghetsplanen och dokumentationsblanketten med all personal.	augusti	Rektor
Diskussion i trygghetsgruppen ev revidering av trygghetsplanen	Trygghetsplanen ska vara klar till varje läsårs första skoldag.	Trygghetsgruppen
Informera elever	Klasstid i augusti.	Lärarna, resurspedagogerna och språkstödjarna.
Informera föräldrar hur arbetsordningen ser ut om de upplever att barn är kränkt.	Första föräldramötet på höstterminen.	Rektor
Informera om var trygghetsplanen finns, hemsidan.	Föräldramöte ht 2017	Rektor

Utvärdering: Tidpunkt: juni   Ansvarig: Trygghetsgruppen

Elevers delaktighet i trygghetsarbetet

Mål: Alla elever ska veta vilka som ingår i trygghetsgruppen, fylla i trygghetsenkäten, ta upp ev. frågor på elevrådet som rör trygghet och trivsel dvs vara delaktiga i skolans trygghetsarbete.

Aktiviteter för att nå målen:

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Ta upp frågor ,diskutera ordningsregler och trivsel i klassråd och elevråd.	Vid klassråd och elevråd, regelbundet	resurspedagog
Fotografi i foajen med de personer som ingår i trygghetsgruppen.	Vid höstterminens start.	Rektorsassistent/Trygghetsgruppen
Info till alla elever	Samling i aulan (sep)	Trygghetsgruppen/Rektor
Trygghetsenkät	Under vårterminen.	Initieras av kvalitetsansvarig på bildningsförvaltningen
Synliggöra vilka som är rastvärdar	När man är rastvärd	Rektor

Utvärdering: Tidpunkt vt

Ansvarig: Elevråd, Trygghetsgrupp

Allas rätt till stöd när hon/han känner sig kränkt.

Mål: Att den utsattes situation uppmärksammas och att nödvändiga åtgärder vidtas.

Aktiviteter för att nå målen

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Ärendet utreds när det kommer till skolans kännedom	Snarast, men senast dagen efter det kommit till skolans kännedom.	Resurspedagoger/lärare/trygghetsgruppen
Erbjuda stöd	Vid samtalet	All personal
Följa rutinerna för utredning, åtgärder, dokumentation och utredning	Vid incidenter	Den som utreder

Utvärdering: Vid utvärderingen vid läsårets slut

Ansvarig: Trygghetsgruppen

Kartläggning och nulägesanalys

Mål med kartläggning: Förbättra trygghet och trivsel för alla på skolan

Aktiviteter för att nå målen (T ex enkäter, samtal, identifiera riskområden)

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Trygghetsenkät	vårterminen	Rektor/resurspedagog
Utvärdering tillsammans med elevråd	Vt-2018	Trygghetsgruppen
Incidentanalys	Juni 2018	Trygghetsgruppen
Rapporterade kränkningar och vidtagna åtgärder dokumenteras och diarieförs	Vid aktuellt ärende	Trygghetsgruppen
Liten enkät om trygghet görs i Forms	Innan höstlovet och efter påsklovet	Resurspedagogerna
Vid dokumentation används samma mall.	Vid ärenden	Trygghetsgruppen
Analys av dagsläget på skolan.	Möte varannan vecka hela läsåret.	Trygghetsgruppen

Mål och konkreta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter

Kön

Mål: Alla ska ha samma rättigheter och möjligheter, oavsett kön. Vi ska ha en skola där jämställdhet är en självklarhet. Alla ska arbeta efter att ge alla lika mycket utrymme och behandlas lika i och utanför klassrummet.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Att undersöka om kränkande behandling pga kön förekommer på skolan genom att låta eleverna svara på trygghetsenkäten	vårterminen	Resurspedagogerna
Pedagogisk diskussion i arbetslagen	Kontinuerligt	All personal
Alla aktiviteter utformas så att alla elever kan delta	Kontinuerligt	All personal
Diskussioner om kön och genus tas upp inom olika undervisningsämnen	När det är aktuellt vid diskussioner om medias roll, vid bokläsning etc.	Ämneslärare

Könsövergripande identitet eller uttryck

Mål: Alla ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett könsövergripande identitet eller uttryck.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner med elever om allas lika värde	Integrerat i alla möten med elever	All personal

Etnisk tillhörighet

Mål: Alla ska ha samma rättigheter, oavsett etnisk tillhörighet

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner i undervisningen som ökar elevernas förståelse för varandra. Alla bidrar.	Integrerat i all undervisning	All personal
Information till klasserna när det kommer nya elever	Klasstid eller annan lämplig tid	Personal från förberedelsegruppen
Informationsfilmer om flyktingar, lära om andra länder och dess traditioner samt minoriteter i Sverige och deras traditioner	Klasstid/integrerat i all undervisning	Resurspedagoger /ämneslärare
Elever med annat modersmål erbjuds i möjligaste mån modersmålsundervisning	Varje vecka	Rektor/integrationschef på förvaltningen
Alla elever ska få samma information	Kontinuerligt	Resurspedagog/ämneslärare och övrig personal i samarbete med personal från förberedelsegruppen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Alla ska ha samma rättigheter, oavsett religion eller annan trosuppfattning

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner i undervisningen som ökar elevernas förståelse för varandra. Se olikheter/likheter i andras religioner, se det som en tillgång.	Integrerat i all undervisning	Ämneslärare/ resurspedagoger
Lära om andra länders religioner och traditioner i undervisningen	När eleverna läser om olika religioner	Ämnesläraren
I matsalen serveras maträtter som alla kan äta oavsett religion	Vid behov	Kostchef/kökschef

Funktionshinder

Mål: alla ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Alla elever och personal med funktionshinder ska känna sig trygga i mötet med andra på skolan.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Undervisningen ska vara anpassad så att den passar enskilda elever och personal med olika funktionsnedsättningar	Vid planering av verksamheten	All personal
Vi utgår från elever och personal med funktionshinder när aktiviteter planeras, alla ska kunna delta i alla aktiviteter.	Ska ses över inför varje nytt läsår	Rektor
Skollokaler ska vara utrustade med nödvändiga hjälpmedel.	I den dagliga verksamheten	Ämneslärare eller annan ansvarig personal

Sexuell läggning

Mål: Ingen ska känna sig diskriminerad eller kränkt pga sexuell läggning.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner i undervisningen som ökar vår förståelse för varandra.	I all undervisning	Ämnesläraren
Undervisning i sex-och samlevnad	NO/SO undervisningen	NO/SO-läraren
Besöka ungdomsmottagningen	Vårterminen i 8:an	NO-Lärare/skolsköterskan

Ålder

Mål Ingen ska bli diskriminerad eller kränkt pga sin ålder.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Uppmärksamma att ingen blir utesluten från verksamheten pga ålder.	Vid planering av verksamheten	All personal

Förebygga kränkande behandling/handlingsplan

Mål: Alla ska känna sig trygga på hela skolans område, såväl inne som ute. Alla ska känna till skolans ordningsregler och följa dem.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Rastvärdar som är väl synliga genom att cirkulera runt skolan och använda en bricka som visar att man är rastvärd	Före första lektionen på dagen och vid de tillfällen som flest elever är i rörelse inom skolan enligt schemat	Rastvärderna/rektorn
Vuxna uppmuntras att äta i matsalen	Vid lunchtid	Personal på skolan
Skolvärd cirkulerar inom skolan	Enl arbetsschema	skolvärderna
Öppen elevcafeteria	Fasta öppettider	Skolvärderna i samarbete med elevrådet/elever i åk 9

Undervisande lärare avgör hur eleverna ska vara placerade i klassrummen.	Gäller i de klassrum där detta är möjligt om inte arbetslaget beslutat annat	Ämnesläraren i samarbete med resurspedagogen
Namnbrickor inköps till personalen.	Inför skolstart i augusti	rektor
Fotografi på personalen i entrén.	Snarast vid läsårets början	rektorsassistent
Utse ansvarig vuxen för varje klass vid t ex schemabrytande aktiviteter	Vid läsårets start	Arbetslagsledare/ resurspedagoger
Medvetandegöra alla elever att vi agerar vid alla kränkningar på nätet, så snart de blivit kända för oss.	Vid terminsstart och vid behov	Rektor/trygghetsgrupp

Upptäcka och anmäla:

Mål: Vi ska upptäcka och motverka alla former av kränkande behandling och diskriminering som eventuellt förekommer på skolan.

All misstanke om diskriminering, trakasserier, annan kränkande behandling eller mobbing i samband med verksamheten skall anmälas till någon vuxen på skolan. Den vuxne är sedan skyldig att föra ärendet vidare (se Skollagen 6 kap 10§)

Om man misstänker att någon utsätter en person för kränkande behandling i samband med verksamheten ska detta omedelbart anmälas till rektor som utreder ärendet utifrån gällande rutiner. Alla vuxna i skolan ska arbeta för att främja likabehandling och för att motverka diskriminering. Vi visar konsekvent att vi inte accepterar intolerans och bristande respekt genom att genast reagera om sådant händer.

Utreda och åtgärda elevärenden

Arbetsgång vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

1. Personal, som blir vittne eller får kännedom om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering i samband med verksamheten, ingriper genom att omedelbart och kraftfullt avbryta handlingen och prata med de inblandade samt ansvara för att händelsen dokumenteras på för detta avsedd blankett. Finns under blanketter på g: eller i pärm vid expeditionens kopianthylla. Prata med berörd resurspedagog så fort som möjligt. Informera Trygghetsgruppen samt rektor om det inträffade. Dokumentationen lämnas i arkivskåpet hos rektorsassistenten på rektorsexpeditionen.
2. Vid behov av vidare utredning av ärendet så initierar Trygghetsgruppen detta samma dag. Utredningen ska leda till en överenskommelse om hur kränkande behandling ska stoppas.
3. Utredarna informerar berörda elevers föräldrar, resurspedagoger och rektor.
4. En uppföljning bör ske inom 2 veckor.
5. Utredarna kontaktar berörda elevers föräldrar efter uppföljningssamtalen om sådan överenskommelse gjorts.

6. Om inte problemet upphör meddelas rektor, som har ansvar för att fortsätta åtgärder vidtas (möte med vårdnadshavare och elev, polisanmälan eller annat).
7. Varje ärende dokumenteras och handläggningen utvärderas av trygghetsgruppen, samt anmäls till Bildningsnämnden.
8. Beslut om skolgång vid annan skolenhet eller i annan lokal.

Om personal kränkt elev

Om rektor får anmälan om att en vuxen kränker en elev på skolan följs denna arbetsgång:

1. Arbete för att inleda ev utredning påbörjas samma dag eller senast dagen efter att frågan aktualiserats till rektor.
2. Utredning genomförs genom samtal med den berörda eleven av rektor tillsammans med ytterligare en personal som bisittare. Vårdnadshavare informeras om att detta skall genomföras och erbjuds att vara med. Samtal hålls på samma sätt med berörd personal men då är det rektor och annan rektor som ska delta vid samtalet. Personalen informeras om rätten att anlita den fackliga organisationen som stöd.
3. En rapport formuleras där en analys och en bedömning ska finnas med. Vid behov upprättas en handlingsplan.
4. Vårdnadshavare informeras om utredningens innehåll. Förvaltningsledningen informeras om den bedömning som rektor har gjort.
5. Rektor tar i samråd med förvaltningsledningen ställning till om fackligt ombud ska informeras.
6. Rektor följer upp ärendet med eleven och personalen var för sig, först två gånger med en veckas mellanrum och därefter en gång i månaden vid två tillfällen.
7. Utredningen, handlingsplaner och samtal dokumenteras.

Uppföljning och utvärdering av trygghetsplanen

Aktivitet	Tidpunkt	Ansvar
I samtal med eleverna och i trygghetsgruppen	Vt-2018 samt under året vid elevrådsmöten/trygghetsmöten	Trygghetsgruppen och vuxenansvarig för elevrådet.

Resultat av uppföljning och utvärdering redovisas

Trygghetsgruppen har följt upp och utvärderat trygghetsplanen i juni. Elever i elevrådet har arbetat fram nya ordningsregler för skolan för det nya läsåret. Dessa finns med i en broschyr "Tillsammans tar vi ansvar" om skolan som kopieras upp till skolstarten och delas ut till alla elever, även till elever i blivande åk 7 vid vårterminens Öppet hus.

Trygghetsgruppen och elevrådet har genomfört trygghetsenkäten. Kvalitetsansvarig på bildningsförvaltningen, har sammanställt resultatet av denna enkät och återfört det till skolan.

Vi ser till att nya elever tas emot i den klass eleven ska gå, på ett välkomnande sätt.

Trygghetsgruppen konstaterar att det förebyggande arbetet mot kränkningar kompletterats med andra schemabrytande arrangemang med temarbeten, inbjudna föreläsare eller kulturinslag som handlar om att acceptera varandra som vi är, exempelvis teater (Ung utan pung) och temadagar.

Alla elever behöver bli informerade om schemabrytande aktiviteter, ibland även på sitt modersmål.

Vi har haft fler vuxna ute i korridorer, då vi haft flera elevassistenter som haft denna funktion inom sina tjänster. Dessa har gått in och delat på skolvärdens arbete när hon varit frånvarande. En elevenkät visade att elever upplever vissa miljöer som mer otrygga. Vi ser ett behov av att all personal går ut i alla delar av byggnaderna i ännu högre grad. Detta bidrar till en lugnare skolmiljö.

Resurspedagogerna har mentoransvaret i varsin årskurs och ska ingå i trygghetsgruppen. Det är viktigt att alla tre arbetslagen är representerade i trygghetsgruppen.

För att inte tappa bort de återkommande skyldigheterna som vi har i Trygghetsplanen ska dessa föras in i nästa års kalendarium och även i Trygghetsgruppens medlemmars elektroniska kalendrar. Ett par gånger per termin bör Trygghetsgruppens möte vara lite längre (1h) ibland, för att hinna med uppgifter som kräver lite tid och diskussion.

Trygghetsgruppen läsåret 2018/19 består av

Anders Hellström	resurspedagog åk 7
Sten Hårdbåge	resurspedagog åk 8
Lena Persson-Holmberg	resurspedagog åk 9
Camilla Aldén	arbetslag 7
Marianne Magnusson	arbetslag 7
Lars Holmsved	förberedelsegrupp, arbetslag 7
Nettan Holmsved	skolvärd
Jan Källström	basen, arbetslag 8
Helena Larm	kurator, elevhälsan
Curt-Åke Larsson	rektor